

KRATAK IZVJEŠTAJ O DOSADAŠNJEM RADU MUZEJA ISTOČNE BOSNE U TUZLI

Muzej u Tuzli osnovan je 1947., odlukom Gradskog odbora kao Muzej narodnooslobodilačke borbe. Djelatnost Muzeja odvijala se na području Tuzle i bliže okoline u obrađivanju perioda revolucije od 1941—1945.

Maja 1950. Muzej je proglašen Zavičajnim i za prvog upravnika postavljena je drugarica Zora Milanović, koja je bila i jedini stalni službenik. Djelatnost rada se proširuje ne samo prikupljanjem materijala iz perioda narodne revolucije nego i sabiranjem materijala iz oblasti arheologije i etnologije. Materijal se prikuplja u vidu poklona od pojedinaca i organizacija. Pored toga što Muzej nije imao stručni kadar, postojali su i problemi materijalne prirode. Usljed toga kao i zbog nedostataka prostorija, Muzej je 1951. morao prestati s radom.

Godine 1953. Muzej ponovo počinje s radom. Za direktora i kustosa Muzeja postavljena je drugarica Milica Baum, istoričar umjetnosti koja na toj dužnosti ostaje do 1. oktobra 1964., kad je usljed preseljenja iz Tuzle prekinula radni odnos. Za novog direktora postavljen je Stanoje Nikolić, profesor istorije.

Nakon osnivanja, Muzej je bio smješten u zgradi Narodnog pozorišta, odakle je kasnije preseljen u zgradu današnjeg Kluba javnih radnika, a poslije kraćeg vremena ponovo mijenja prostorije i privremeno se useljava u dvije prostorije u Ulici Irčevoj br. 17. U jesen 1961. Muzej se privremeno useljava u nekoliko prostorija bivše stare gimnazijske zgrade u Ulici Moše Pijade br. 28, gdje se i danas nalazi.

Početakom 1962., prema Rješenju, a i uz finansiranje Skupštine sreza Tuzla, Muzej nastavlja rad kao Muzej istočne Bosne u Tuzli, sa zadatkom da istražuje i prikuplja materijal i građu iz oblasti arheologije, etnologije, istorije (posebno istorije NOB-e), umjetnosti i privrede na teritoriji sreza Tuzla, kao i da, s tim u vezi, vrši uporedna istraživanja na susjednim područjima. Tako je, od toga vremena, svojih ljelokrugom rada, Muzej zahvatio cijelu sjevero-istočnu Bosnu.

Od vremena kad je Muzej počeo da zapošljava i jedan broj stručnog kadra, tj. od 1953. godine, i pored velike fluktuacije tog kadra, stvorile su se daleko veće mogućnosti i za sistematskiji i intenzivniji rad na istraživanju i proučavanju područja sjevero-istočne Bosne. Pored rekognosciranja terena, sistematskog sakupljanja, sređivanja i inventarisanja muzejskog materijala, obavljena su i vrlo

značajna arheološka iskopavanja kao: 1954. u Solini kod Tuzle (laten); 1955. dva iskopavanja u Tuzli (neolit) i Brodču kod Bijeljine (kasna antika); 1956. Gornja Tuzla (neolit i bronza), Tuzla (neolit) i Tutnjevac (kasna antika); 1957. Gornja Tuzla (neolit i bronza), Koraj (neolit) i Sase (rimski nekropola); 1958. Monj (halštatt); 1959, 1960, 1961, 1962. Sase (rimski nekropola); 1963. Dvorovi (lok. »Silajet«, nekropola kasnog bronzanog doba i lok. »Brdo«, naselje ranog bronzanog doba) i Čelić (lok. »Dobrovac« neolitsko naselje).

Osim pomenutih aktivnosti, Muzej je nastojao da materijal, iz pojedinih svojih već bogatih, zbirki, učini dostupnim građanima, posebno omladini i mladim naraštajima, čiji interes za upoznavanje prošlost i borbene tradicije naših naroda nije mali. Tako je, počev od osnivanja, muzejski materijal povremeno i parcijalno bio više puta izlagan. Takve izložbe su bile priređivane iz oblasti arheologije, etnologije, slikarstva i naročito iz istorije revolucije i narodnooslobodilačke borbe. Ne raspoložujući potrebnim i odgovarajućim izložbenim prostorijama, Muzej je bio prinuđen da se orijentiše isključivo na postavljanje povremenih tematskih izložbi.

U vremenu priređivanja jedne od takvih arheoloških izložbi, tj. u novembru 1962., u Tuzli je održan sastanak praistorijske sekcije Arheološkog društva Jugoslavije.

Na svojoj teritoriji, Muzej je postavio dvije stalne izložbe iz NOB-a. To je izložba u kojoj su prikazati ustanak i narodnooslobodilačka borba u Birču, otvorena 1959. u Sekovićima i druga koja se odnosi na pogibiju Štaba Prvog majevičkog partizanskog odreda, izvršenog od strane četnika 20. februara 1942. Izložba je otvorena 1960., u selu Vukosavcima gdje se događaj i odigrao.

U samoj Tuzli postavljena je 1963. stalna izložba vezana za kulturnu prošlost grada Tuzle.

S ciljem da se proučavanje pojedinih arheoloških lokaliteta i širih problema iz ove oblasti, podrazumijevajući tu i ostale oblasti i djelatnosti na području sjevero-istočne Bosne stave, skupa s rezultatima rada, na uvid i budu dostupni široj javnosti, pokrenuto je i izdavanje stručne publikacije Muzeja pod nazivom »Članci i građa za kulturnu istoriju istočne Bosne«. Publikacija je počela izlaziti 1957. i do sada je izašlo 6 brojeva. Uspostavljena je razmjena knjige sa preko 70 inostranih i oko 150 institucija u zemlji. Isto tako publikacija je lijep prilog nastavnicima za izvođenje zavičajne nastave u školama.

Muzej istočne Bosne je samostalna i samoupravna ustanova u oblasti kulture sa svojim organima upravljanja, Savjetom i Upravnim odborom. U svojoj organizacionoj strukturi ima predviđeno arheološko, istorijsko, etnološko, umjetničko odjeljenje i prirodnačku zbirku. Arheološko, istorijsko, etnološko a donekle i umjetničko odjeljenje raspoložuje bogatim kulturnim fondom.

Sada u stalnom radnom odnosu Muzej ima: jednog arheologa, jednog etnologa, dva istoričara od kojih je jedan rukovodilac ustanove, sekretara, knjigovođu, fotografa, stolara, kurira i tri čuvara.